หลวงปู่อุทัย สิริธโร

วันอาทิตย์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๑

ณ ศาลาพระราชศรัทธา วัดปทุมวนารามราชวรหาร

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

ปุญญานิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา โหนติ ปาณินันติ

เอ้า ว่าไงต่อไป เดี๋ยวจะอ่านตามรายการอันนี้เพื่อให้เข้าใจความหมายกันหน่อยซะก่อน รายการฎีกาวัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร ในกิจกรรมแสดงพระธรรมเทศนาสานต่อปฏิปทาพระกรรมฐาน เข้าใจไหม สานต่อ สานต่อ ปฏิปทาพระกรรมฐาน เพื่อสืบสานพระราชศรัทธา พระราชปณิธาน น้อมถวายให้เป็นพระราชกุศล ตรงนี้น่าคิดนะ เข้าใจมากน้อยขนาดไหนพวกเรา คือเรื่องแสดงพระธรรมเทศนา สานต่อปฏิปทาพระกรรมฐาน ประเด็นตรงนี้นะ เอ้า ฟังกันต่อ ทีนี้จะสานต่อลักษณะไหน พี่น้องญาติโยม ตรงนี้ต้องนึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่พระองค์เทศนาสอน ไม่ใช่สอนเฉพาะมนุษย์นะ

ลองนึกถึงบทสวดทำวัตร *สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ* แปลเป็นภาษาพวกเราพอนึกได้ไหม *สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ* นึกดูสิ นึกได้ไหม แปลได้ไหมภาษาเรา ถ้าแปลไม่ได้หมดทุกคน เอ้า หลวงปู่แปลให้ฟังนะ หลวงปู่แปลให้ฟัง ความหมายก็ว่า *สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ* แปลเป็นภาษาเราว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอกสอนเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย รวมพวกเราเข้าด้วยนะ โดยเฉพาะกับพวกเรานี้แหละ เอ้า พี่น้องญาติโยม ทำไมศัพท์ความหมายที่ว่า พราะพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอกสอนเทวดา บางคนขนาดชาวพุทธแท้ๆนะ เทวดาอยู่ที่ไหนล่ะ เทวบุตรอยู่ที่ไหน เทวดาอยู่ที่ไหน

ความสงสัยลักษณะนี้อย่างนี้ก็มีกันมากอยู่นะ เพราะมีความเชื่อมั่นตามหลักวิทยาศาสตร์ หลักวิทยาศาสตร์เครื่องใช้ในโลก เขาจะไปทิศไหนภาคไหนในโลก เขาไปได้หมด ไปเห็นหมด เครื่องพาเขาไป ไม่ใช่เฉพาะโลกมนุษย์ไม่ใช่หรือ หนักๆเข้า ไปถึงพระจันทร์ เอ พระจันทร์เป็นยังไง มีจริงหรือเปล่า โลกพระจันทร์นั่นนะ การที่พวกเราศึกษาที่เขาออกข่าว ลงข่าว ตรงนี้ สรุปใจความตรงนี้ เชื่อเถอะ พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน โลกพระจันทร์มีจริง พวกเราก็มองเห็น

ด้วย ที่ว่าโลกพระจันทร์กับโลกมนุษย์ ตรงนี้แหละ ความแตกต่าง ส่วนโลกมนุษย์เราไม่สงสัย เราเกิดเป็นมนุษย์ ส่วนโลกพระจันทร์ พระอังคาร นั้นน่ะ เราสงสัย เพราะเรายังไม่เห็น สงสัยว่าเออ จะเป็นลักษณะไหน โลกพระจันทร์ โลกพระอังคาร

ถึงยังไงๆ ก็สรุปใจความตรงนี้ เชื่อเถอะ เป็นที่อยู่เป็นที่เกิด ของสรรพสัตว์ทั้งหลายของบรรดา มีดวงจิตดวงใจ ดวงจิตดวงวิญญาณ สามารถที่จะไปอยู่ไปเกิดได้ทั้งนั้น เอ้า พี่น้องญาติโยม สรุปใจความหน้าที่ที่พระพิธีกร ในวัดปทุมฯของเรา นิมนต์องค์หลวงพ่อ มาเทศนาสานต่อปฏิปทาพระกรรมฐาน ความหมายของท่าน ให้หลวงพ่อมาเทศนาสานต่อปฏิปทาพระกรรมฐาน ความหมายของท่านคืออยากจะให้หลวงพ่อเนี่ย มาเล่าปฏิปทาพระกรรมฐาน โดยเฉพาะยุคพระกรรมฐานยุคนี้สมัยนี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ถ้าว่าครั้งพุทธกาลท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นพระอริยเจ้า ฉะนั้น หลวงพ่อนั้นหน่ะ อยู่กับหลวงปู่ฝั้น หลวงตามหาบัว ครูบาอาจารย์ พระกรรมฐานชุดนี้ เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น แล้วหลวงปู่มั่นสอนยังไง ผลการประพฤติปฏิบัติตามหลวงปู่มั่น หลวงปู่ ครูบาอาจารย์พระกรรมฐาน ผลการปฏิบัติเป็นยังไง ตรงนี้ล่ะ สาธุ ฯ องค์หลวงพ่อไม่สงสัยเลย ไม่สงสัยเลย เรื่องอะไรไม่สงสัย

ไม่สงสัยว่า บุญมีจริง บาปมีจริง ชาตินี้มีจริง ชาติหน้ามีจริง มรรคผล นิพพานมีจริง ไม่สงสัยเลย ไม่สงสัย สรุปใจความแล้ว ตามตำราท่านว่าเอาไว้ว่า มนุษย์สมบัติ สวรรคสมบัติ นิพพานสมบัติ ท่านว่าตามตำรา พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน ตำราที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้านะ ไม่ใช่ว่าตำรานึกคิดขึ้นมาเฉยๆ ตำราเนี่ย เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า พวกเราทุกองค์ทุกคนลองนึก เอ้า นึกถึงประวัติพระพุทธเจ้า เพื่อให้เป็นคติ พระพุทธเจ้าก่อนที่พระองค์

ท่านยังไม่บรรพชาอุปสมบท ท่านก็เป็นฆราวาส แต่ศักดิ์ศรีเชื้อชาติของพระองค์ท่าน เป็นเชื้อชาติเจ้าฟ้ามหากษัตริย์ สาธุฯ

พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน เชื้อชาติของพระพุทธเจ้า พระสมณโคดม เชื้อชาติเจ้าฟ้ามหากษัตริย์ ความสุขแบบทางโลก ไม่ต้องสงสัย ไม่ต้องสงสัยเลย เพราะก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จบรรพชา อุปสมบท ตามประวัติ ต้องว่าภาษาเรา พระองค์ก็ต้องมีครอบครัวเสียก่อน แต่งงานเสียก่อน ใช่หรือเปล่า แต่งงานแล้วก็มีลูกผู้หนึ่ง ผู้ชาย พอมีลูกผู้ชายแล้ว ออกบวชทีนี้ ออกบวชช่วงนั้น ไม่ได้ลาใครนะ ไม่ได้ลาใคร ไม่ได้บอกใครเลย เหตุผลตรงนี้ ถ้าอายุ ช่วงระยะที่พระองค์ออกบรรพชา ยังไม่ได้แต่งงานจะมีศัพท์ที่ไม่น่าจะได้ยินย้อนมา โอ๊ย ก็ออกบวชได้นั้นแล้ว ยังไม่มีภาระอะไร ยังไม่ได้แต่งการแต่งงาน ก็ออกบวชได้นั่นแหละ

พระองค์ตัดปัญหาตรงนี้ด้วยความรู้ความสามารถ เอ้า ต้องแต่งการแต่งงานเสียก่อน เผื่อศัพท์เขาจะย้อนว่าก็ออกบวชได้นั่นแหละ เพราะยังไม่ได้แต่งงาน ต้องแต่งงานเสียก่อน ถ้าแต่งงานแล้ว ออกบวช ทีนี้จะมีศัพท์หนึ่งย้อนมา ก็ออกบวชได้นั่นแหละ เพราะยังไม่มีภาระผูกพันอะไรมาก เมื่อแต่งงานแล้วก็ควรจะมีลูก ควรจะมีลูกก่อน ฉะนั้น ให้มีลูกผู้ชายผู้หนึ่ง ออกบวชเลยทีนี้ ลูกผู้ชายไม่ใช่ว่า มีผู้มากราบทูลกราบเรียนท่านว่า ภรรยานั้นน่ะคลอดลูกแล้ว ลูกของเราจะเป็นลักษณะไหน เราจะไปดูหน้าดูตา น่ารักหรือเปล่า แทนที่จะคิดอย่างนี้นะ กลับไปคิดแบบธรรมชาติ ทราบข่าวว่าลูกเกิดขึ้นมาแล้วก็ เอ้อ บ่วงคล้องคอ บ่วงสวมคอมาแล้ว คิดยังไงปรารภเรื่องนี้ขึ้นมา คือ ความผูกพัน อุปทานการยึด พระพุทธเจ้าทำให้เป็นตัวอย่างสมบูรณ์บริบูรณ์เลย เดี๋ยวนี้มนุษย์คนเรา ทุกข์กายทุกข์ใจเพราะปล่อยวางได้ยาก การอุปาทานการยึดปล่อยวางได้ยาก ตรงนี้ ลักษณะพระพุทธเจ้า นำสัจจะความจริงตรงนี้ จึงได้วางเป็นบท เป็นแบบ

สมบัติที่สมบูรณ์ ตามหลักวิชาการที่พวกเราได้ศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ควรนำมาปฏิบัติ ๑ ทาน ๒ ศีล ๓ สมาธิ ๔ ปัญญา คือ ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา

เอ้า ฟังแนวทางปฏิบัติที่นี้ แนวทางปฏิบัติ ปฏิปทาครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เราอยู่กับหลวงปู่ฝั้น ท่านสอนอย่างไร แนวทางปฏิบัติ พี่น้องญาติโยม ให้เข้าใจความหมายว่า เอ้า *ตั้งใจๆ* ที่พวกเราเคยพูด เคยได้ยินได้ฟัง เอ้า *ตั้งใจๆ* ทำยังไง *ตั้งใจ* ให้เข้าใจความหมายตรงนี้ เทศนา เทศนา อย่าให้หลวงปู่เดินทางมาไกล มาเหนื่อยเฉยๆ นะ เทศนามาบอกมาสอน เทศนา แปลว่าบอกสอน สอนพี่น้องญาติโยมชาวพุทธนี่ล่ะ ความจริงเรื่องนี้ พวกเราก็ได้ยินได้ฟังคำบอกคำสอนของหลวงปู่ครูบาอาจารย์อยู่แล้ว แต่บางสิ่งบางเรื่อง ยังไม่เข้าใจหรือเข้าใจน้อย จึงได้มาเพิ่มเติมเสริม ตรงไหนที่มันเข้าใจน้อย ตรงไหนที่มันยังไม่เข้าใจ ความหมายนะ เอ้า กลับลงมา เอ้า *ตั้งใจ*

ใจของเรา ทุกองค์ทุกคน ใจคือผู้รู้ ทางพระกรรมฐาน เขาว่า เอ้า *ตั้งใจๆ* โดยเฉพาะนั่งสมาธิ หลับตานะ เอ้า หลับตาด้วย ทุกองค์ทุกคน หลับตาตรงนี้ ไม่ใช่หลับตาเฉยๆเพื่อนอนนะ ทำความเข้าใจตรงนี้ให้เป็นสัมมาทิฏฐิ ตั้งใจหลับตา หลับตาเพื่อดูใจ เข้าใจไหม หลับตา ดูใจ *ใจคือผู้รู้* ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ใจคือผู้รู้เนี่ย ถ้าจะว่าตามสัจจะ ความจริง ใจคือผู้รู้เนี่ยแก่ไม่เป็น จริงไหมตรงนี้

ผู้รู้คือใจ ใจคือผู้รู้ของเรา เอ้า หลับตาดู ที่พระพุทธเจ้าสอนว่าใจนี้แก่ไม่เป็น จริงไหม นอกจากแก่ไม่เป็นแล้ว ก็ตายไม่เป็น ใจดวงนี้ พี่น้องญาติโยม ที่พวกเราเคยได้เห็นได้ยินได้ฟังคนนั้นตาย คนนี้ตาย อย่าไปเข้าใจว่า ใจเขาตายนะ ผิดนะตรงนี้ คนนั้นตาย คนนี้ตาย ความจริงแล้ว ใจเขาไม่ได้ตาย ใจไม่ได้ตาย ใจออกจากร่าง จะให้อะไรพาใจไป ทีนี้ จะให้บุญหรือให้บาป

พาใจไป เมื่อใจออกจากร่าง จะให้อะไรพาใจไป ตรงนี้ล่ะ หลวงปู่ครูบาอาจารย์ทางภาคปฏิบัติอาตมาอยู่กับหลวงปู่ฝั้น สอนภาวนา สอนให้ดูใจ สอนให้ดูใจ ดูใจ และสอนให้ตั้งใจ ใจคือผู้รู้ ท่านสอนว่าใจคือผู้รู้เนี่ย แก่ไม่เป็น ตายไม่เป็น สาธุฯ เลย มันเห็นได้ชัดนะ ใจคือผู้รู้เนี่ย แก่ไม่เป็นและก็ตายไม่เป็น

คนนั้นตาย คนนี้ตาย ความจริงแล้ว ใจไม่ได้ตาย ใจออกจากร่างเพราะทนกับความทุกข์กับโรคไม่ไหว หมดลมหายใจ แล้วก็ใจอยู่ในรูปร่างไม่ได้ ตรงนี้แหละ ประเด็นตรงนี้แหละ พระพุทธเจ้าสอน ตรัสรู้ ตรัสรู้นั่นหน่ะ ที่พระองค์ตรัสรู้ คำว่ารู้ รู้เรื่องนี้ รู้แบบอัศจรรย์ด้วยนะ แบบอัศจรรย์คืออะไร รู้ในสิ่งที่มนุษย์ทั้งหลายไม่รู้ เห็นในสิ่งที่มนุษย์ทั้งหลายไม่เห็น พระพุทธเจ้าเห็น พระพุทธเจ้ารู้ ยกตัวอย่าง นรก มีจริง สวรรค์ มีจริง เปรต มีจริง อสูรกาย มีจริง สัตว์นรก มีจริง พระพุทธเจ้ารู้ ทั้งเห็นด้วย เปรตเป็นยังไง สัตว์นรกเป็นยังไง อสูรกายเป็นยังไง สาธุฯ พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน พระพุทธเจ้า ตรัสรู้ ฟังเสียงเปรต ฟังเสียงสัตว์นรก ตะโกนความเป็นทุกข์ โอ้ว เป็นเปรต เป็นผี เป็นสัตว์นรก ทุกข์อย่างทุกข์แสนทุกข์อย่างนี้เลย ทุกข์แสนทุกข์อย่างนี้เลย

ความสลดสังเวชของพระพุทธเจ้า เมตตาสงสารแล้ว สลดสังเวช เมตตาสงสาร โอ้ ทำยังไง พระองค์ลองย้อนในอดีตชาติ เราเคยได้เกิดมาหรือเปล่า หรือได้เกิดมาภพนี้ชาตินี้ชาติเดียว อดีตชาติที่ผ่านมาเคยได้เกิดไหม มองไป ญาณความรู้เกิดขึ้น อดีตชาติก็นับไม่ถ้วน การเกิด เกิดเป็นเทวดาก็เคยเกิด เกิดเป็นมนุษย์ก็เคยเกิด เกิดเป็นเปรต เป็นผี เป็นสัตว์นรก ก็เคยเกิด เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานก็นับไม่ถ้วน ยิ่งสลดสังเวช โอ้ว ขึ้นชื่อว่าจิตใจ มันแก่ไม่เป็น มันตายไม่เป็น เวียนว่ายตายเกิด เวียนว่ายตายเกิด เห็นได้ชัดเลย ไม่ต้องสงสัยเลยทีนี้

โอ๊ย หมู่มนุษย์ทั่วโลกเขาจะเป็นยังไง พระพุทธเจ้าก็มองอีก มองดูมวลหมู่ดวงใจของหมู่มวลมนุษย์ในโลก เห็นได้ชัด ไม่ต้องสงสัย บางดวงจิตดวงใจก็เป็นเทวบุตรเทวดา บางดวงจิตดวงใจก็เป็นสัตว์เดรัจฉาน บางดวงจิตดวงใจก็เป็นเปรตเป็นผี บ่นทุกข์บ่นยาก ตรงนี้ล่ะ ความเมตตาธรรมของพระพุทธเจ้า อดไม่ได้ล่ะที่นี้ ควรจะบอก ควรจะสอนมวลหมู่มนุษย์ พอที่จะบอกได้สอนได้ให้เขารู้ว่า ความเป็นทุกข์ เกิดเป็นภพเป็นชาติ อยู่ในความทุกข์ ภาษาธรรมละบาป บาปพาเกิด บางภพบางชาติ เกิดขึ้นมาในฐานะความเป็นสมบัติ มนุษยสมบัติ สวรรคสมบัติ เกิดเป็นเทวบุตร เทวดา อันนี้ เรียกว่าบุญพาไปเกิด พระพุทธเจ้าอดไม่ได้ เมตตาสงสาร จึงได้นำสัจจะความจริงเนี่ย มาเทศนาสอน *สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ* ที่พวกเราสวดสาธยาย พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอกสอนโลก สอนเทวดาด้วย สอนมนุษย์ทั้งหลายด้วย

วิธีสอนทีนี้ ฟังแล้ว *โอปนยิโก* ฟังคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ให้ *โอปนยิโก* ให้น้อมเข้ามาดู ที่กายที่ใจของตัวเอง มันจะได้หายสงสัย เมื่อน้อมเข้ามาดูที่กายที่ใจ ความสุข ก็มีกายมีใจ มีใจมีกายเนี่ย เป็นเครื่องแสดงออกบอกลักษณะความสุขความสบาย ความเป็นทุกข์ก็มีกายมีใจเนี่ย เป็นเครื่องลักษณะแสดงออกในความเป็นทุกข์ ความเป็นทุกข์กายทุกข์ใจ ภาษาชาวพุทธท่านเรียกว่าบาป ทุกข์น้อยก็บาปน้อย มีความทุกข์มากยิ่งบาปมาก ความสุขก็เหมือนกัน มีความสุขกายสุขใจ สุขน้อยเป็นผู้มีบุญน้อย มีความสุขมากเป็นผู้มีบุญมาก ฉะนั้น คำว่า บุญและบาป บุญและบาป อย่าไปดูที่อื่นนะ *โอปนยิโก* ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า น้อมเข้ามาดูที่กายที่ใจ เมื่อน้อมเข้ามาดูที่กายที่ใจ อย่างอาตมาอธิบายให้ฟังเนี่ย มันสงสัยตรงไหนที่นี้ เอ้า สงสัยตรงไหน ถ้าเผื่อเราตั้งใจฟัง หายสงสัย

เอ้า ฟังเนื้อหาต่อไป ทีนี้ พระพุทธเจ้าสอนให้ มนุษย์ทั้งหลาย รู้จักการทำบุญ ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา หรือ ฟังพระธรรมเทศนา ที่เกิดแห่งบุญ ไม่ใช่เรื่องอื่นเรื่องไกลนะ เพราะการเกิดขึ้นมาเป็นมนุษย์ เพราะบุญพามาเกิด ถ้าบาปพาเกิดก็อย่างว่านั้นน่ะ มันจะเกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรต เป็นผี อันนั้นบาปพาเกิด พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลานทุกคน เอ้า ตั้งใจขึ้นมา ใจถามใจ เอ้า ใครอยากจะไปเกิดเป็นเปรตเป็นผี เอ้า ใครอยากจะไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เอ้า เอ้า ตั้งใจๆ นะ ตั้งใจ ขึ้นมาดูใจ และตั้งใจขึ้นมาถามใจด้วย ตั้งใจดูใจก็เพื่อ ใจคือผู้รู้ ความรู้เนี่ย มันแก่ไม่เป็น จริงไหม ตายไม่เป็นด้วย ใจคือผู้รู้ ใจของเราเนี่ย จะนั่งอยู่ที่นี่ หรือไม่ได้นั่งอยู่ที่นี่ ฉะนั้น เมื่อใจคือผู้รู้เนี่ย แก่ไม่เป็น ตายไม่เป็น ควรจะสร้างความดี หรือว่าสร้างความเป็นบุญ สร้างแล้วความดี หรือบุญนั้นล่ะ มันจะมารวมอยู่ที่ใจ ไม่ได้ไปอยู่ที่อื่นนะ มารวมอยู่ที่ใจ หรือสร้างทำความผิด มันเป็นบาปเป็นกรรม เป็นบาปเป็นกรรม ความทุกข์ ผลเกิดขึ้น มันก็ไม่ได้ไปอยู่ที่อื่น มันก็มารวมอยู่ที่ใจอีกล่ะ ฉะนั้น โอปนยิโก โอปนยิโก ศัพท์นี้นะ จึงเป็นประโยชน์ต่อพวกเราชาวพุทธ จะนั่งอยู่ที่นี่ หรือไม่ได้นั่งอยู่ที่นี่ ให้เข้าใจความหมายว่า โอปนยิโก เรื่องบุญเรื่องบาป เรื่องสุขเรื่องทุกข์ เรื่องความเป็นสมบัติเรื่องความเป็นวิบัติ ให้มาดูที่กายที่ใจของเรา

ใจคือธาตุรู้ ใจคือความรู้ รู้อยู่ แนวทางปฏิบัติ ท่านเน้นหนัก ใจคือความรู้ ให้ใช้ความฉลาด ใจคือผู้รู้เนี่ย เราฟังคำสอนของพระพุทธเจ้า จากหลวงปู่ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ครูบาอาจารย์สอนให้พวกเรา มีการทำบุญ มีการรักษาศีล จะทำบุญให้ทานมากน้อยขนาดไหน ผลความเป็นบุญนั้นหน่ะ มันมารวมอยู่ที่ใจ ใจคือความรู้ ไม่ได้ไปอยู่ที่อื่นนะ รักษาศีลก็เหมือนกัน

จะเป็นศีล ๕ ศีล ๘ ศีลของนักบวช สามเณร พระภิกษุ มันก็มารวมอยู่ที่ใจ พอมารวมอยู่ที่ใจ คำว่า รักษาศีล รักษาศีล ปฏิบัติธรรม รักษาศีล รักษาศีล ตรงนี้หน่ะ

ศีลของพระ มีเท่าไร ๒๒๗ ข้อ ที่พระพุทธเจ้าห้าม ศีลของสามเณร มี ๑๐ ข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ศีลแม่ขาวนางชี หรือบวชเป็นชีพราหมณ์ ศีล ๘ ตามปกติ พระพุทธเจ้าสอนทางพุทธศาสนาให้เข้าใจเรื่องศีล ๕ เมื่อเข้าใจเรื่องศีล ๕ คำว่า รักษาศีล ๕ รักษาศีล ๕ มันจะได้ภูมิใจ มันจะได้ยินดี ในการรักษาศีล ๕ ตรงนี้ พี่น้องญาติโยม เข้าใจคำว่าศีล ๕ ศีล๕ เข้าใจมากน้อยขนาดไหน เอาทางภาคปฏิบัติเถอะ หลวงปู่จะอธิบายทางภาคปฏิบัติ สัจจะ ความจริงนะ

มันเป็นความจริงยังไง สัจจะความจริงยังไง ศีล ๕ ศีล ๕ ไปดูที่ไหน ไปรู้ที่ไหน ศีล ๕ ตรงนี้แหละ ฟังแล้วให้โอปนยิโก น้อมเข้ามาสู่กายของเรา ให้มารู้ในกาย เห็นในกายของเรา ศีล ๕ หน่ะ เห็นในกาย รู้ในกายยังไง พวกเราจะนั่งอยู่ที่นี่ หรือ ไม่ได้นั่งอยู่ที่นี่ เป็นผู้ชายก็ตาม ผู้หญิงก็ตาม ดูศีล ๕ ดูในกาย ดูยังไง เรียนยังไง อ้าว หลวงปู่จะถาม จะสอน พวกเรามีขาเท่าไร มีขาเท่าไร ๒ ไม่ใช่หรือ มีแขนเท่าไร ๒ ไม่ใช่หรือ รวมกันแล้ว เป็น ๔ มี ๔ กับศรีษะอัน ๑ เป็น ๕ แขน ๒ ขา ๒ ศรีษะ อัน ๑ นี่เป็น ๕ นี่ตัวศีล ๕ คือตัวพวกเรา

นี่ตัวศีล ๕ ตัวศีล ๕ ตัวพวกเรา นี่ตัวบุญนะเนี่ย บุญพามาเกิด อานิสงส์การรักษาศีล ทำบุญให้ทาน เมตตาภาวนา ฟังพระธรรมเทศนา นั่งสมาธิเนี่ย มันเป็นผล ผลไปรวมอยู่ที่ใจเนี่ย ใจที่แก่ไม่เป็น ตายไม่เป็น เนี่ย รวมอยู่ที่ใจ ใจบุญพามาเกิด คือศีล ๕ เนี่ย เรางดเว้น เราไม่ทำผิดศีล ๕ ข้อใดข้อหนึ่ง *ปาณาติปาตา กาเม มุสา อทินนา สุรา* แต่ละข้อ แต่ละข้อ ลงท้าย *เวระมณี เวระมณี* แปลเป็นภาษาเรา ให้พากันหลีกนะ พากันเลี่ยงนะ พากันเว้นนะ การฆ่าก็ไม่ดี การลักชิงวิ่งราว ปล้นสดมภ์โจมตีก็ไม่ดี การผิดจารีตประเพณีสามีภรรยาก็ไม่ดี การโกหกหลอกลวงก็ไม่ดี

การดื่มสุราเมรัยก็ไม่ดี ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงห้าม เวระมณี ให้พากันหลีก ให้พากันเลี่ยง ให้พากันเว้น *ปาณาติปาตา กาเม มุสา สุรา* นั้นน่ะ เป็นข้อพระพุทธเจ้าห้าม เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าห้ามนะอันนั้นหน่ะ นี่ทางภาคปฏิบัติ ตัวศีล ๕ จริงๆ คือตัวของเรา ขา ๒ แขน ๒ ศรีษะอัน ๑ อย่าเอาตัวศีล ๕ ไปทำโทษ ๕ ที่พระพุทธเจ้าห้ามไม่ให้ทำ เข้าใจไหมตรงนี้ หรือใครสงสัย ถ้าตั้งใจฟังดีดี ตั้งสติฟังดีดี คำว่ารู้ธรรม เห็นธรรม รู้ธรรม เห็นธรรม ธรรมที่ควรรู้ ก็คือ องค์หลวงปู่อาราธนาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสอนให้พวกเรารู้ พวกเราฟัง รู้ในเหตุในผลอย่างที่ว่าเนี่ย

รูปธรรม รูปธรรม ร่างกาย นามธรรม จิตใจ รูปธรรม นามธรรม รู้ธรรม เรารู้อย่างนี้ มันควรไหม ที่จะเอาธรรม สิ่งที่มันเป็นประโยชน์ไปทำความชั่ว ฉะนั้น ข้อที่พระพุทธเจ้าสอน ให้พวกเรารู้จักการทำบุญ ทานมัย บุญเกิดขึ้น เพราะการทำบุญ ทำทาน จาคะ เสียสละ อันนี้ต้องแบ่งเป็นส่วนหยาบ ส่วนกลาง ส่วนละเอียดด้วยนะ ทางศีลด้วย ส่วนหยาบ ทาน จาคะ เสียสละ คือ วัตถุสิ่งของ เราทำบุญทำทานมากน้อยขนาดไหน นั่นล่ะ จาคะ เสียสละ อาหารหวานคาวใส่บาตร จังหัน ตอนเช้า ตอนเที่ยงนั้นน่ะ ทำด้วยความยินดี ทำด้วยความพอใจ เอาความพอใจ เอาความยินดีนั้นน่ะ เป็นที่อยู่ เป็นเครื่องระลึกรู้ ผลการกระทำ เราทำแล้วยินดีจากการกระทำ ความยินดี ความพอใจนั้นน่ะ เกิดเป็นบุญเป็นกุศลจากการกระทำ เรียกว่าทานมัย เอาส่วนละเอียดเข้าไป ทีนี้ ใจของเรานั้นหน่ะ ถ้ายังเป็นสามัญชน เป็นปุถุชน ร้อยทั้งร้อย มันจะไปเอาเรื่องไม่ใช่เรื่องไปเก็บไว้ที่ใจ ให้ใจมันมีความทุกข์ ให้ใจมันมีความรำคาญ หนักๆเข้า ภาษาเราว่าเครียดนั่นน่ะเห็นไหม อารมณ์ ประเภทนั้นเป็นอารมณ์ของกิเลส ความเป็นทุกข์ภายในจิตใจ ให้มาเรียนรู้อย่างนี้

พระพุทธเจ้าจึงสอนว่า จาคะ ให้พากันสละออกซะ ถ้ารู้ว่าจิตใจมันอยู่กับความทุกข์ อารมณ์ความเป็นทุกข์ เครียด รำคาญ ภายในจิตใจ จาคะ เสียสละ ปล่อยวางไปก็ได้ อย่างในขณะนี้ เอ้า อารมณ์ไม่ดีภายในจิตใจ อารมณ์ความเป็นทุกข์ประเภทไหน จะมากจะน้อย ตั้งใจขึ้นมาดูใจ ตั้งสติขึ้นมาดูใจ อารมณ์ความไม่ดี พระพุทธเจ้าสอนให้เสียสละ จาคะ ปล่อยวาง ให้ใจ มันสบาย สบาย สบาย เบาสบาย ปล่อยวางความทุกข์ความยาก ให้ใจของเราสบาย สบาย สดชื่น แจ่มใส จิตใจดีงาม ความหมายคำว่าทาน จาคะ เสียสละ อารมณ์ที่เป็นทุกข์ อารมณ์ที่ไม่ดี จากใจนะ คำว่า ทาน ทาน หน่ะ จาคะ คำว่า จาคะ เสียสละ อารมณ์ทางจิตใจ หรือส่วนหยาบ ในสิ่งที่ไม่ดี กิเลสมันพานึก กิเลสมันพาคิด กิเลสมันอยากจะไปทำ จาคะ เสียสละ อย่าไปนึกไปคิดไปทำตามอารมณ์ของกิเลสตัณหา ความหมายนั้นหน่ะ

ลักษณะของศีล ทีนี้ ทาน ศีล พี่น้องญาติโยม พี่น้องชาวพุทธ เอ้า ฟังให้เข้าใจความหมายนะ ลักษณะของศีล ลักษณะของศีล และกิริยาของศีลด้วย ศีล ท่านว่าเอาไว้ว่า ศีลคือความเรียบร้อย ใช่หรือเปล่า ศีลคือความเรียบร้อย เอ้า แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ศีลคือความเรียบร้อยเนี่ยแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ลักษณะหนึ่ง ศีลส่วนหยาบ คือ เว้นตามสิกขาบท จะเป็น ๕, ๘, ๑๐, ๒๒๗ คือศีลส่วนหยาบ

ศีลส่วนกลางคือสังวรระวังอารมณ์ นี่ศีลส่วนกลาง สังวรระวัง ศีลคือความสำรวมนะ สังวรระวังนะ ศีลส่วนละเอียด ทำให้จิตใจเป็นปกติดี เหมือนก้อนหิน แผ่นหิน ศิลา แดดมา ฝนมา ลมพามา จะมากจะแรงขนาดไหน ก้อนหินไม่หวั่นไหวเลย อยู่เป็นปกติ ฉะนั้นการฝึกใจ ทำใจให้อยู่เป็นปกติ นิ่ง สบายๆ เอ้า ทำอยู่ ทำอยู่เดี๋ยวนี้ ฟัง ไม่ได้ฟังอยู่เฉยๆนะ ฟังแล้วก็ทำ ฟังแล้วก็ทำด้วย มันจะได้เห็นด้วย มันจะได้รู้ด้วย ความหมายนั้นน่ะ เมื่อฟังเข้าใจ ความรู้ว่า เราจะ

ได้เข้าใจที่ท่านบอกว่าอานิสงส์ของศีล *สีเลนะ สุคติง ยันติ* ที่ท่านบอกอานิสงส์นะ ถ้าใครเว้นจากความชั่ว รักษาศีล บุคคลนั้น พวกนั้น หมู่นั้น มีความสุข *สีเลนะ สุคติง ยันติ* นั่นเห็นไหม เว้นจากความชั่ว จำเป็นไหม จะไปหาฆ่า หาตี หาฆ่า ไปหาลักชิงวิ่งราว ปล้นสดมภ์โจมตี ไปหาผิดจารีตประเพณีสามี ภรรยา ผู้ชายก็ไปผิดประเพณี ไปอยู่กับชู้ ผู้หญิงไปผิดประเพณี ไปอยู่กับชู้ ไปอยู่กับชู้ ไปมีชู้เนี่ย ภาษายุคใหม่ สมัยใหม่เขาเรียกอะไรนะ ไปมีกิ๊ก ใช่หรือเปล่า (หัวเราะ)

อันนี้ แรงฤทธิ์ของกิเลสตัณหานะ ฉะนั้น พระพุทธเจ้าท่านให้ใช้ ความรู้ความฉลาดเหนือกิเลสเหนือตัณหา เมื่อไปทำในสิ่งที่มันผิด ผลความทุกข์นั้นหนา มันมาแผดเผาในจิตใจของตนเอง มันไม่คุ้มค่าความหมายนะ ฉะนั้น ต้องการมีความสุขความสบาย พระพุทธเจ้าจึงสอนให้เว้นจาก ความชั่ว ๕ ประการ คือ ศีล ๕ สีเลนะ สุคะติง ยันติ มีความสุข เมื่อมีความสุข กาย วาจา ใจ – กายของเรา ใจของเรามีความสุข ตรงนี้ล่ะ การน้อมใจของเราให้อยู่ในลักษณะของศีล ศีลคือความเรียบร้อย อารมณ์ดี อารมณ์เรียบร้อย ใจมันก็สดชื่น รื่นเริง แจ่มใส จิตใจดีงาม จิตใจมันก็เป็นปกติสุข มีความสุขกาย สุขใจ สุขแบบธรรมชาตินะ คือ เว้นจากความชั่ว

อันนี้คือตั้งใจ ให้ใจตั้ง ตั้งสติ ให้สติตั้ง รู้ตัว รู้ตัว รู้ตัว รู้ตัว ให้ใจของเรา ให้กาย วาจา ให้ใจของเราอยู่ในลักษณะของทาน ของศีล ไม่ได้อยู่ที่อื่นนะ ศีลธรรมของปฏิบัติ ไม่ใช่มาอยู่ โอ๊ย อยู่กับพระกับเจ้า อยู่กับวัดกับวาน่ะ เราเป็นชาวบ้าน ไม่จำเป็นที่จะรักษาศีล ฟังเทศน์ฟังธรรม ศีลธรรมอยู่กับวัดกับวา อยู่กับพระกับเจ้า ถ้าเข้าใจอย่างนี้ ผิดอีก นะ ว่าง่ายๆ คือ ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา สติ ปัญญา เนี่ย เป็นเครื่องแต่งใจเป็นเครื่องรักษาสมบัติ สมบัติอะไร มนุษยสมบัติ กาย วาจา ใจ เป็นเครื่องแต่ง เป็นเครื่องรักษา เหมือนพวกเราแต่งตัวนั้นแหละ เอ้า แต่งตัวแล้วเครื่องแต่งตัว ก็ไม่ใช่ว่ามีเครื่องแต่งตัวแล้ว พอใจแล้ว สมบูรณ์แล้ว ไม่ใช่ อย่างนั้นอีกนะ เครื่อง

แต่งตัว จะแต่งตัวระดับไหนก็เถอะ ในขณะที่แต่งตัวนั้นหน่ะ ถ้าไม่จำเป็น มันต้องมีกระจกเงาส่อง ใช่หรือเปล่า ส่องกระจกเงา ส่องเพื่ออะไร ส่องเพื่อ เอ้อ การแต่งอย่างนี้มันดูได้ไหม มันน่าดูไหม แต่งลักษณะนี้ ส่องดู แล้วเห็นสมบูรณ์ด้วย ว่าต้องแต่งตรงไหน บกพร่องตรงไหน แล้วก็แต่งเพิ่มเติม แล้วก็ส่องกระจกนั้นหน่ะ นี่แต่งใจ เอาสติปัญญาแทนกระจกเงา

ทีนี้ เข้าใจไหม แต่งใจ จะส่องกระจกไม่ได้ เอา*สติปัญญา*แทนกระจกเงา สติปัญญารู้ เอ้อ แต่งใจ เราจะทำใจ ตั้งใจทำใจให้ดี ทำใจอย่างนี้ ตั้งใจอย่างนี้ ใจก็ดี ใจมีความสุข ความสบาย ทำใจให้สบาย ๆ สดชื่น รื่นเริง แจ่มใส จิตใจดีงาม อันนี้ คือ การแต่งใจ ให้ใจอยู่กับความเป็นบุญ - บุญก็คือ ความสุข ความสบายนั่นเอง บุญก็คือความดีนั่นเอง ฉะนั้นนะ พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน นอกจากลักษณะของศีล ศีล คือความเรียบร้อย อารมณ์ดี อารมณ์เรียบร้อย

แล้วก็สมาธิ สมาธิคือความตั้งใจมั่น สมาธิคือความสงบ ดูเรื่องต่างๆอย่าให้มีความวุ่นวายภายในจิตใจ อารมณ์วุ่นวายภายในจิตใจ จาคะ เสียสละ ปล่อยวาง ให้ใจของเราอยู่ในลักษณะของศีล ศีลคือความเรียบร้อยสมาธิให้มีความตั้งมั่น เชื่อมั่น อยู่กับ ความเรียบร้อย อยู่กับความดี ลักษณะนี้ นะ สมาธิ ไม่ได้อยู่ที่อื่นนะ ถ้าไม่งั้น แล้วมันจะว่าตามตำราเฉยๆ ความจริงแล้ว ศีล สมาธิ สติ ปัญญา เนี่ย เป็นเรื่องที่เราฝึก จิตใจของเราทั้งนั้น รู้จักจิตใจของเรานี่แหละคือปัญญา

ปัญญาคือความรอบรู้ ปัญญา คือความฉลาดนะ สติปัญญา สติปัญญา ไม่ใช่อยู่กับวัดกับวา กับพระกับเจ้าอย่างเดียวนะ เป็นแนวทาง เส้นทางที่มวลหมู่มนุษย์ควรจะทำความเข้าใจ แล้วเอาเรื่องทาน ศีล ภาวนา เนี่ย เป็นแนวนึก แนวคิด สร้างประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นกับตัวเอง และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ตลอดถึงประเทศชาติบ้านเมือง

พี่น้องญาติโยม พี่น้องลูกหลาน มองดูเวลา ก็เห็นว่าพอสมควรแก่เวลาแล้วนะ สรุปประเด็นตรงนี้ ที่อาราธนาหลวงปู่มาอธิบายหลักธรรมภาคปฏิบัติ ก็คือ ในสิ่งที่พระพุทธเจ้าห้าม ภาษาเราก็เรียกว่า ศีล ศีล ๕ ก็คือโทษ ๕ ก็คือ ปาณา กาเม มุสา สุรา อทินนา ก็คือสิ่งที่พระพุทธเจ้าห้าม จำเป็นไหม จะไปทำในสิ่งที่เป็นโทษ ถ้าเห็นว่าไม่จำเป็น ให้มีความตั้งใจพอใจ ยินดี เว้นจากความชั่ว ศีล ๕ ความชั่ว ๕ อย่าง ศีล ๘ ความชั่ว ๘ อย่าง ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เข้าใจอย่างนี้ อันนี้แหละ มันจะเกิดผลอานิสงส์

สีเลนะ สุคะติง ยันติ นอกจากนี้แล้ว เรามาฝึกทำใจให้สบาย สบาย ใจมีความรู้สึกสบาย สบาย ภาวนาต่อทีนี้ ตั้งใจอยู่กับความสุข ความสบาย จะนึกพุทโธ ธัมโม สังโฆ หรือ พุทโธ พุทโธ มาเป็นหลักใจ ส่วนประกอบ หรือ *อานาปานุสติ* ลมหายใจเข้าก็มีสติรู้ตัว ลมหายใจออกก็มีสติรู้ตัว อย่าไปลืมลักษณะของความเป็นศีลเป็นธรรม ลักษณะของความเป็นบุญ ทำใจให้สบายสบายๆ นึกดูลมหายใจเข้า ลมหายใจออก เป็นส่วนประกอบ หรือนึกพุทโธ ๆๆ มาเป็นส่วนประกอบ อันนี้แนวทางฝึกใจ ตั้งใจ ทำใจให้อยู่กับความเป็นบุญ ให้เห็นคุณค่าความเป็นสมบัติ มโนสมบัติ รูปสมบัติคือร่างกาย วจีสมบัติคือคำพูด มโนสมบัติคือจิตใจ

ฉะนั้น พี่น้องญาติโยม หลวงปู่ดูเวลาก็พอสมควรแก่เวลา ท้ายที่สุด อาตมาขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย คือ *พุทธะรัตนะ ธัมมะรัตนะ สังฆะรัตนะ* จงมาเป็นเครื่องคุมครองปกป้องพี่น้องญาติโยมให้พ้นจากทุกข์โศกโรคภัย แล้วปรารถนาสิ่งใด สิ่งนั้นไม่เหลือวิสัย ขอให้พวกเราทุกองค์ทุกคน จงสมความปรารถนาโดยทั่วหน้ากันทุกองค์ทุกคนเทอญ ฯ

แก่นธรรมหลวงปู่อุทัย สิริธโร

- บทสวดทำวัตร ***สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ*** แปลเป็นภาษาเราว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอกสอนเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
- พระพุทธเจ้านำสัจจะความจริง วางเป็นบทเป็นแบบที่สมบูรณ์ ตามหลักวิชาการให้พวกเราได้ศึกษา นำมาปฏิบัติ คือ ***ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา*** หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา
- ***ศีลคือความเรียบร้อย*** แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ *ศีลส่วนหยาบ* คือ เว้นตามสิกขาบท จะเป็นศีล ๕, ๘, ๑๐, ๒๒๗ *ศีลส่วนกลาง* คือ สังวรระวังอารมณ์ *ศีลส่วนละเอียด* ทำให้จิตใจเป็นปกติดีเหมือนก้อนหิน แผ่นหิน ศิลา แดดมา ฝนมา ลมพามา จะมากจะแรงขนาดไหน ก้อนหินไม่หวั่นไหวเลย อยู่เป็นปกติ ฉะนั้นเป็นการฝึกใจ ทำใจให้อยู่เป็นปกติ นิ่ง สบายๆ
- ***สมาธิ*** คือความตั้งใจมั่น ความสงบจากอารมณ์วุ่นวายภายในจิตใจ ให้มีความตั้งมั่นเชื่อมั่นอยู่กับความเรียบร้อย อยู่กับความดี ***ปัญญา*** คือความรอบรู้ คือความฉลาด
- อาตมาอยู่กับหลวงปู่ฝั้น หลวงปู่สอนภาวนา สอนให้ดูใจและสอนให้ตั้งใจ ***ใจคือผู้รู้*** ท่านสอนว่าใจคือผู้รู้แก่ไม่เป็น ตายไม่เป็น ฉะนั้น เมื่อใจคือผู้รู้ แก่ไม่เป็น ตายไม่เป็น ควรจะ ***สร้างความดี*** สร้าง***ความเป็นบุญ*** แล้วความดีหรือบุญนั้นจะมารวมอยู่ที่ใจเรา

- ***แขน ๒ ขา ๒ ศรีษะ ๑*** เป็นตัว***ศีล ๕*** คือตัวพวกเรา เป็นตัวบุญ ***บุญพามาเกิด***
- บุญพามาเกิด คือศีล ๕ ฉะนั้น เราไม่ทำผิดศีล ๕ ข้อ ***ปาณาติปาตา กาเม มุสา อทินนา สุรา*** ซึ่งแต่ละข้อลงท้าย ***เวระมณี*** ซึ่งแปลว่า ให้พากันหลีก เลี่ยง เว้น การฆ่าก็ไม่ดี การลักชิงวิ่งราว ปล้นสดมภ์โจมตีก็ไม่ดี การผิดจารีตประเพณีสามีภรรยาก็ไม่ดี การโกหกหลอกลวงก็ไม่ดี การดื่มสุราเมรัยก็ไม่ดี ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงห้าม
- ***สีเลนะ สุคติง ยันติ*** ถ้าใครเว้นจากความชั่ว รักษาศีล บุคคลนั้น พวกนั้น หมู่นั้น มีความสุข - สุขกาย วาจา ใจ อานิสงส์การรักษาศีล ทำบุญให้ทาน เมตตาภาวนา ฟังพระธรรมเทศนา นั่งสมาธิ มันเป็นผลไปรวมอยู่ที่ใจ
- ให้เอา ***สติปัญญา*** แทนกระจกเงา แต่งใจ ตั้งใจ ทำใจให้ดี ใจก็ดี ใจมีความสุขสบาย ทำใจให้สบาย ๆ สดชื่น รื่นเริง แจ่มใส จิตใจดีงาม อันนี้ คือ การแต่งใจ ให้ใจอยู่กับความเป็นบุญ
- ***บุญ***ก็คือ ***ความสุขความสบาย*** บุญก็คือ ***ความดี***
- ฝึกทำใจให้สบาย สบาย ภาวนา ตั้งใจอยู่กับความสุข ความสบาย จะนึกพุทโธ ธัมโม สังโฆ หรือ พุทโธ พุทโธ มาเป็นหลักใจ หรือ ***อานาปานุสติ*** ลมหายใจเข้า ก็มี***สติรู้ตัว*** ลมหายใจออก ก็มี***สติรู้ตัว*** ทำใจให้อยู่กับความเป็นบุญ ให้เห็นคุณค่าความเป็นสมบัติ - ***รูปสมบัติ***คือร่างกาย ***วจีสมบัติ***คือคำพูด ***มโนสมบัติ***คือจิตใจ

ปุญญานิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา โหนติ ปาณินันติ
บุญเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งแก่สัตว์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า